

Бібліотека – територія добра

Огляд роботи бібліотек Житомирщини
з вимушено переміщеними особами

Бібліотека – територія добра: огляд роботи бібліотек Житомирщини з внутрішньо переміщеними особами / Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Ольжича; уклад. О. Костюченко. – Житомир: ЖОУНБ ім. О. Ольжича, 2015.- 21 с., іл.

Бібліотеки Житомирської області долучилися до реалізації всеукраїнського проекту «Бібліотеки як центр підтримки громад в умовах воєнної загрози: організація надання послуг внутрішньо переміщеним особам (ВПО)». У виданні наводиться огляд роботи публічних бібліотек області з обслуговування внутрішньо переміщених осіб.

Більше року наша країна переживає складну соціально-політичну ситуацію, наслідком якої є те, що велика частина людей покинули свої домівки і тимчасово перемістилися в інші регіони нашої держави. Відповідно до норм міжнародного права, вони становлять нову категорію людей – внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Кількість вимушено переміщених осіб з Донецької та Луганської областей, а також АР Крим на поточний момент уже перевищила 1 млн. осіб і сформувалась унаслідок кількох міграційних хвиль, безпосередньо пов'язаних з періодичністю та інтенсивністю бойових дій. Є сім'ї, що втратили житло та своїх близьких.

Кожна родина шукає підтримки та взаєморозуміння. Ми щоденно складаємо іспит на людяність, силу духу. Це стосується ставлення, перш за все, до вимушених переселенців зі Сходу України, яким на нових місцях надзвичайно потрібні крім базових речей (одяг, медикаменти, посуд), ще й добре слово, рекомендація, моральна підтримка, щоб була людина, яка зможе сказати: "Все буде добре і навіть краще, ніж раніше. Взавтра буде інший день".

В умовах мінливої інформації, тих функцій, які традиційно виконувала бібліотека в суспільстві, вже недостатньо. Все більше зростає роль бібліотеки як провідника в світі інформації. І тому відповідно до Наказу Міністерства культури України №773 від 18.09.2014 р. «Про реалізацію проекту **«Бібліотеки як центри підтримки громади в умовах воєнної загрози: робота з внутрішньо переміщеними особами»**, бібліотеки Житомирщини вже розпочали роботу з переселенцями, щоб допомогти їм легше адаптуватися на новому місці, і сьогодні бібліотеки пропонують свої послуги з надання інформації гарячих урядових ліній з питань працевлаштування, житла, правового захисту, медичних послуг та безкоштовного доступу до Інтернету людям, які прибули з Донецької, Луганської областей та АР Крим.

В цій збірці ми зібрали матеріал про виконану роботу та пропонуємо ознайомитись з досвідом в обслуговуванні вимушено переміщених осіб, яким діляться працівники бібліотечних установ Житомирщини.

Андрушівський район

Стати своїми в громаді

В наш район переїхало і зареєструвалося 256 осіб (з них – 46 дітей). Люди переїхали сюди, бо мають родинні зв'язки або знайомих. Із них – 4 багатодітні сім'ї, 9 – інвалідів 1 та 2 групи захворювання, 25 осіб – 75 років і більше. На сьогодні в місті проживає 18 сімей, 12 із яких є читачами нашої бібліотеки.

Трьом сім'ям бібліотека допомогла знайти тимчасове житло: Бурковим із Макіївки, Якубовським із п. Гірне, Вязьмінім із Харцизска.

Насамперед, при першому візиті до бібліотеки ми познайомили нових користувачів із залами та послугами, які надає бібліотека. Проаналізувавши запитання, з якими зверталися користувачі, ми створили інформаційний куточок, де вказали, які документи потрібні, а також адреси та контактні телефони всіх організацій, до яких їм потрібно звертатися в нашому районі. Бібліотека надає безкоштовний доступ до Інтернету, ксерокопіювання, користування нашою електронною адресою. Багато з них використовують інтернет-ресурс для пошуку житла, роботи, пересилки документів, замовлення електронних квитків та спілкування по скайпу.

Працівниками бібліотеки проводиться активна робота із поновлення соціальних зв'язків переселеної особи: нові знайомства, спілкування, друзі,

задоволення інформаційних потреб, відпочинок. Оговтавшись від бурхливих змін у своєму житті, ті, хто переселився, потребують інформаційної допомоги та спілкування. Здебільшого переселенців до бібліотеки приводять їх нові знайомі чи родичі, які теж відвідують бібліотеку. Серед ВПО багато осіб, які відвідували бібліотеки і потребують цього в подальшому. Діти переселенців, які відвідують місцеві школи, потребують вивчення програмової літератури, написання рефератів та інформацій.

Так, цілими сім'ями нашу бібліотеку відвідують Сідорови із Донецька, Давидови із Дебальцево, Шкуріни із Макіївки.

Бібліотека надає консультації стосовно того, як реалізувати своє право на волевиявлення, участі внутрішньо переміщених осіб у виборчому процесі, яким чином можливо змінити місце голосування, які документи для цього необхідні та куди подавати заяву.

Побувавши раз в нашій бібліотеці, вони повертаються сюди, беруть книги, періодичні видання, відвідують наші масові заходи як слухачі та учасники.

Андрушівська районна бібліотека та бібліотеки-філіали району надають такі послуги з бібліотечно-інформаційного забезпечення внутрішньо переміщеним особам (ВПО):

- отримання книг та періодичних видань
- ксерокопіювання та сканування документів
- використання комп'ютера та Інтернету в бібліотеці
- спілкування в соціальних мережах
- допомога з отриманням документів
- допомога з перереєстрацією на отримання соціальних виплат
- допомога з отриманням роботи
- допомога з пошуком житла
- допомога з виборчим процесом.

Бібліотеки роблять все для того, щоб внутрішні переселенці не відчували себе чужими і самотніми, нікому не потрібними в нашому місті і районі. Наші бібліотеки і наша небайдужість дає можливість цим людям, а також всім нашим читачам впевненість в тому, що вони не самі, і завжди можуть розраховувати на підтримку і допомогу.

Брусилівський район

Послуги переселенцям

Станом на 01 червня 2015 року в Брусилівському районі на обліку перебуває 149 тимчасово переміщених осіб (з них – 51 працездатних осіб, 64 пенсіонерів та 34 дитини).

Масові поселення переселенців на території району відсутні. Громадяни, які прибули з тимчасово окупованих територій та районів проведення антитерористичної операції, проживають в приватних будинках у родичів та знайомих. На даний час один громадянин надав згоду щодо влаштування на проживання до власного приміщення сім'ї переселенців.

В управлінні праці та соціального захисту населення перебувають на обліку 10 громадян з Донецької та Луганської областей, які звернулося та отримують державні соціальні допомоги, а саме:

- допомога при народженні дитини – 8
- допомога по догляду за дитиною до 3-х років – 2
- допомога саодиноким матерям – 3.

Постійно проводиться роз'яснювальна, організаційна робота щодо призначення вимушеним переселенцям адресної допомоги відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 року № 505 «Про надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг».

В інтернет-центрі Брусилівської ЦРБ ім. Г.М. Ткаченка у червні був проведений семінар-тренінг «Бібліотеки – центри підтримки громадян в умовах воєнної загрози: робота з вимушено переміщеними особами (ВПО)» для працівників сільських бібліотек Брусилівського району, адже бібліотека як інформаційний центр повинна у своїй роботі надавати максимальний спектр послуг людям, які тимчасово полишили свої домівки та вимушено змінили місце проживання.

Бібліотека проінформує та надасть впевненості тим, хто вимушено змінив місце проживання! Якщо ви приїхали з АР Крим, Донецької та Луганської областей і вам необхідна допомога у пошуку житла, роботи, безкоштовна консультація та інформація про участь у виборчому процесі, звертайтеся у Брусилівську ЦРБ ім. Г.Т. Ткаченка.

До послуг:

- навчання основ комп'ютерної грамотності
- спілкування з друзями та рідними по Skype
- безкоштовний інтернет, Wi-Fi
- безкоштовне ксерокопіювання, сканування та підбір документів
- організація дозвілля
- екскурсії селищем.

На фото: Суханов Владислав, Кулик Данило та Кулик Юлія з Донецька користуються інтернет-ресурсами у читальному залі Брусилівської ЦРБ

Громадською організацією «Громадський інформаційний простір» запроваджено проект «Люди допомагають людям». Мета даного проекту – створення бази даних сімей, які втратили годувальників внаслідок трагічних подій на Майдані і в зоні проведення АТО, та надання волонтерської допомоги сім'ям загиблих.

Ємільчинський район

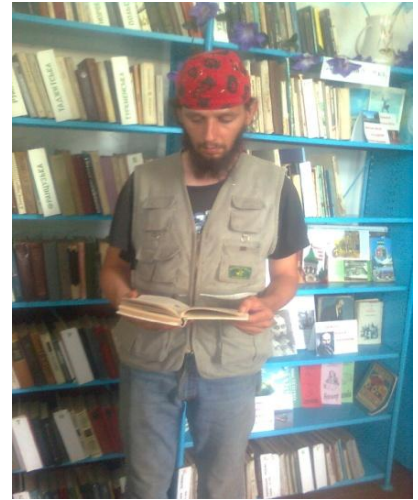
Не стояти осторонь

Підтримавши наказ Міністерства культури України, бібліотеки Ємільчинщини долучилися до роботи. На районному семінарі для бібліотекарів фахівці отримали методичні поради, як надавати бібліотечно-інформаційні послуги вимушеним переселенцям, як допомогти адаптуватися на новому місці. До долі переселенців, які переїжджають на Ємільчинщину із зони АТО, ніхто не може бути байдужим. Бібліотеки потурбувалися про те, щоб вони могли користуватися усіма послугами книгозбірні, брати книжки додому, стати учасниками гуртків та читацьких об'єднань, брати участь у різноманітних дозвіллевих програмах. В центральній районній бібліотеці оформлено інформаційну викладку «Нове життя переселенців», де зібрані всі наявні в бібліотеці документи і матеріали про пільги та допомогу вимушено переміщеним особам.

В село Серби 26.06 2015р. прибув переселенець Романовський С.О, якого, в першу чергу, забезпечили житлом. Згодом він записався читачем в місцеву Сербівську сільську бібліотеку. Для читача була проведена екскурсія «Знайомство з селом» та бесіда «Звичаї та обряди нашого села». Бібліотекар постійно надає посильну допомогу.

В село Сімаківка прибув переселенець з м. Луганськ Щербаков Володимир, який також був забезпечений житлом. Сільська рада та жителі села

допомагають продуктами та одягом. Завезено паливо. Місцевий директор СТОВ «Світоч» тимчасово його працевлаштувала. Сільська бібліотека не стоїть осторонь, допомагала продуктами та запросила бути читачем бібліотеки, ознайомила з книжковим фондом та поцікавилася, на які теми любить читати, чим цікавиться в житті і яка підтримка потрібна на даний час. Володимир ерудований та енергійний, цікавиться різними темами, читає літературу із садівництва, городництва, будівництва. Зараз Володимир приходить в бібліотеку не тільки по книги, а й поспілкуватися, поцікавитись життям села. Охоче розповідає про мирне життя в Луганську.

В село М. Глумча прибули переселенці з м. Луганська Дрожанікова Рита Євгенівна (9 років) та Дрожаніков Дмитро Євгенович (6 років). Мама повернулася в м. Донецьк. Діти поселилися в бабусі. Діти є читачами М. Глумчанської сільської бібліотеки, їх запросили в клуб за інтересами «Умілі ручки», який діє при сільській бібліотеці.

Протягом 2014-2015 року в селі Куліші проживали переселенці у близьких родичів. Їм надавали потрібну допомогу та консультацію із вирішення проблемних питань. За період проживання в селі, вони стали постійними читачами Кулішівської сільської бібліотеки. Радченко Катерина Олегівна, учениця 11 класу, була постійною учасницею масових заходів в бібліотеці та БК.

В селі Підлуби на даний час проживає 15 переселенців. Місцева влада надає їм посильну допомогу. Сільська рада допомогла підшукати житло, допомагає забезпечити оселі паливом та вирішити інші соціальні проблеми. Жителі села з теплотою прийняли вимушених переселенців зі Сходу, всі дбають, щоб людям було комфортно і затишно.

Сільська бібліотека теж не лишилась осторонь. Не одразу, але люди почали заходити до бібліотеки. Спочатку цікавились періодикою, а згодом почали читати художню літературу, переважно російською мовою.

Для того, щоб можна було знайти різну інформацію про допомогу, що надає держава переселенцям і біженцям із Криму, була оформлена папка-досьє «Не залишити в біді», де зібрані всі наявні в бібліотеці документи і матеріали про пільги та допомогу вимушено переміщеним особам. Також в бібліотеці оформлено тематичну полицьку «Україна: Схід і Захід разом». Працівники культури запрошують їх на всі свої заходи, які проводять в клубі та бібліотеці. І дуже приємно, коли після свят люди із захопленням говорять: «У вас так інтересно. Мы никогда такого раньше не видали». Переселенці відвідали свято Івана Купала, були на

святкуванні 70-річчя Дня Перемоги, і що особливо приємно, дехто прийшов вшанувати воїнів під час зустрічі з воїнами-учасниками АТО. В селі троє дітей-переселенців. Одна дитинка до року вже народилась у нас, хлопчик 6-ти років відвідує дошкільний заклад «Сонечко». Він і його мама Світлана беруть активну участь у житті дошкільного закладу. Хлопчик навчився розмовляти українською мовою, декламує віршики, танцює. З Краматорська з дідом і бабусею приїхала Савицька Настя. Дівчинка дуже комунікабельна, закінчила рік на відмінно. На батьківщині вона займалася в танцювальній студії. Тож одразу влилася в танцювальний колектив «Квіточка» при сільському Будинку культури. Трохи згодом вона виявила бажання і прийшла в юнацький клуб за інтересами «Веселка» при сільській бібліотеці.

24.11.2014 року із м. Первомайськ Луганської області до села Бараші приїхала сім'я Пантеєнко: Любов Василівна та Василь Євгенійович. Спільно із громадою села Барашівська бібліотека допомогла цій сім'ї поселитися в хороший будинок.

12.12.2014 року із зони АТО в с. Бараші приїхала сім'я Рибіних: Віталій Володимирович та Ніна Дмитрівна. Сім'ю забезпечили паливом та житлом. Для цих сімей за ініціативою сільської бібліотеки було організовано збір продуктів: консервація, картопля, буряки, морква тощо.

Ці сім'ї є активними користувачами Барашівської сільської бібліотеки. Вони беруть участь у всіх масових заходах, що проводяться сільською бібліотекою, зокрема, спільно із членами клубу за інтересами «Натхнення» взяли участь у тематичному вечорі відпочинку «Міцна родина – сильна Україна», у проведенні мітингу-реквіємі «Вони вмирали, щоб жила Україна», а також в обрядових святах «Трійця – свято віри і природи», «На Івана, на Купала щоб вас доля відшукала» та циклі новорічних свят «Новий Рік іде, коляду веде».

Переселенці є активними читачам В. Цвілянської сільської бібліотеки. Одна із переселенців – Малахова В.В. – активна учасниця художньої самодіяльності села Велика Цвіля. Має гарні успіхи в навчанні, талановита: гарно співає, танцює, любить спорт, має вже багато друзів, захоплюється художньою літературою, її часто можна зустріти у бібліотеці.

З переселенцями постійно проводяться бесіди та години спілкування на головну тему – миру, яка тривожить кожного українця.

На території Неділищенської сільської ради проживає три родини зі Сходу України: сім'я Тимошенків, Колмикових і Познякових. Ці сім'ї отримали притулок у своїх родичів. Жителі села допомогли їм у скрутну хвилину, забезпечили паливом, продуктами харчування на деякий час. Бібліотекар відвідала переселенців, запросила до бібліотеки. Тепер вони заходять за книгами,

переглядають пресу, спілкуються з іншими читачами, відвідують масові заходи, які проводяться працівниками бібліотеки та Будинку культури.

місто Житомир

Бібліотека допомагає, консультує, розважає

Перші ВПО завітали до бібліотеки-філіалу № 4 влітку 2014 р. На сьогодні бібліотеку відвідує 17 осіб, з яких – 8 дітей.

Серед наданих послуг – користування Інтернетом, видача книг, перегляд періодичних видань. Для ВПО працівники оформили папку «Довідник для ВПО», в якій зібрана інформація про установи, в які можна звернутись за допомогою, наприклад, щодо відновлення документів. Зібрана інформація про особливості участі у виборах переселенців, а саме: як змінити місце голосування, як і куди подати заяву, які документи при цьому необхідні.

Бібліотека надає безкоштовну підтримку та послуги тим, хто стикається з тимчасовими труднощами.

На юнацькій кафедрі з метою популяризації та розвитку читання залучили дітей-переселенців до участі в акції «Українська молодь читає». Вони активно брали участь в масових заходах: диспутах, історичних уроках, які проходили в бібліотеці, були активними учасниками анкетування, участь в обговорювали прочитані книги. Користувачами юнацької кафедри на даний час є: Боровська Катерина (Алчевськ), Веремеєнко Анна (Харцизск), Шуміло Ельвіра (Шосткінськ), Заїка Татьяна (Сніжний), Бутенко Давид та Бутенко Олена (Дружківка), Чепелева Олександра (Артемівськ), яким на період навчального року видавали підручники, посібники, хрестоматії за шкільною програмою, а також забезпечили безкоштовним доступом до Інтернету.

Для кожної дитини бібліотека стала островцем цікавого та змістовного дозвілля, де можна відпочити та спілкуватись.

В рамках культурної програми та ознайомлення для внутрішньо переміщених осіб бібліотекарі склали короткий хронограф основних подій в історії міста Житомира та зосередили увагу гостей нашого міста на культурній спадщині та пам'ятних місцях Житомира. Сім'я Чепелевої О.Н. з м. Артемівська звернулася до нас, щоб отримати консультацію щодо оформлення дитини в дитячий садок. За допомогою Інтернету знайшли об'яву з пропозицією доступного житла, підготували список місцезнаходження державних установ міста.

Мешканка Криму Нікітенко А.Г. отримала необхідну інформацію щодо адрес організацій та благодійних фондів, які допомагають ВПО.

Бібліотека-філіал № 8 не залишається осторонь проблем вимушено переміщених осіб, намагається надавати їм не лише бібліотечну допомогу.

Переселенці заходять до бібліотеки не тільки для того, щоб взяти почитати книжки, переглянути пресу, а й за добрим словом.

Для початку у бібліотеці надавалась інформаційна підтримка. В інформаційному куточку було створено папку «Інформація для переселенців із зони АТО», в якій зібрані рекомендації, куди звертатись за допомогою і які документи необхідні. Бібліотека надає інформаційні матеріали щодо того, як знайти житло, отримати медичну та соціальну допомогу. Переселенці можуть шукати інформацію з працевлаштування та інші корисні ресурси в Інтернеті. Ці люди опинились у скрутній ситуації, втратили житло, а дехто і рідних, тому підтримка, розуміння, дружнє спілкування їм вкрай необхідні.

В бібліотеці-філіалі № 8 діє програма «Канікули в бібліотеці». На заходи запрошуються переселенці та діти учасників АТО. Вони пишуть листи та малюють, збирають книги, виготовляють обереги для військових. Великим попитом користуються різноманітні майстер-класи.

Вже постійними користувачами бібліотеки стали п'ятеро переселенців із Донецької області, різних за фахом, віком, яких єднала бібліотека.

І в бібліотеці-філіалі №11 для дітей всі читачі-переселенці користуються послугами бібліотеки в повному обсязі нарівні з місцевими мешканцями.

Поряд з постійними користувачами бібліотеки тимчасово переміщені особи відвідують різноманітні заходи (конкурс-розвага «Ой весела в нас зима», літературний фуршет «Казкар з Країни сонячного дитинства» (до 85-ти річчя В.Нестайка), цикл бесід «Знайомство з Житомиром»). Адже у час психологічної та моральної виснаженості кожен хоче трішки відпочити і забути у якійсь цікавій справі.

Бібліотекарі потурбувалися про те, щоб категорія вимушено переміщених користувачів могла користуватися усіма послугами книгозбірні: брати книжки додому, брати участь у різноманітних дозвіллевих програмах та святкових акціях, отримувати психологічну допомогу тощо. Під час бесід надавалась інформація з будь-яких питань, особливо про те, що потрібно для вирішення життєвих проблем та як провести дозвілля, морально відпочити. Так, сім'я Зленко з міста Горлівки Донецької області отримала необхідну інформацію щодо адрес організацій та благодійних фондів, які допомагають ВПО

Працівники бібліотек-філіалів КЗ «ЦБС» завжди допоможуть тим, хто опинився у скрутних ситуаціях. Бібліотекарі своєю роботою та увагою намагаються допомогти переселенцям забути жахливі події, свідками яких вони стали.

Житомирський район

Допоможемо громадою

Ліщинська земля, як і вся Україна, надала також тимчасовий притулок родинам зі Сходу, які потрапили в біду. Спілкування з ними руйнує стереотипи та дозволяє побачити в них передусім людей, і не менше, аніж співчуття та гуманітарної допомоги ці люди потребують визнання їхнього права на людську гідність, права працювати, орендувати житло, право мати майбутнє, право бути серед нас.

Ми повинні проявити турботу про них. Ніхто ж не поділяє їх на наших і ваших. І в школах, і спецслужбах, і в місцевих органах влади вони всі – наші.

На території Ліщинської сільської ради проживає зареєстрованих десять осіб зі Сходу України та Криму. Жителі села Ліщин за покликом серця прагнули щиро допомогти біженцям.

Ліщинська сільська бібліотека гостинно відчинила свої двері для нових відвідувачів. Одні приходять в бібліотеку за книгами, переглянути пресу або просто поспілкуватись, поділитись наболілим. Інші – скористатись онлайн-сервісом, зв'язатись зі своїми рідними та друзями через Інтернет.

Коростень

Друзів знаходять у бібліотеці

Бібліотеки нашої системи не стоять осторонь всіх цих подій і розпочали роботу з категорією читачів ВПО ще з 2014 року. У місті зареєстровано більше 300 осіб зі Сходу країни. Отож, бібліотечні працівники всіляко допомагають переселенцям легше адаптуватися на новому місці, готують та проводять для них різного плану масові заходи, зустрічі, надають послуги в інноваційно-інформаційних центрах та ін. З працівниками системи методист ЦБС провела інформаційну годину «Робота бібліотекарів та індивідуальний підхід до ВПО». На захід була запрошена Жиліна Г.Г., начальник міського відділу ДРАЦС, яка надала інформацію працівникам бібліотек про «Зміни у законодавстві для реалізації і захисту прав осіб, які переселилися з тимчасово окупованої території або з території проведення антитерористичної операції».

А ще для переселенців працівниками ЦБ була підготовлена юридична консультація «Послуги для ВПО» за участю І. Єсіна – начальника управління та соціального захисту населення м. Коростеня.

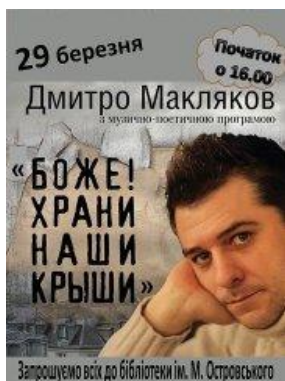
У цьому році в ЦБ ім. М. Островського працівники районного управління юстиції проводили тренінги для психологів міста та людей,

які переселилися із зони АТО. В цих тренінгових заняттях взяли участь і працівники бібліотек, бо у цей нелегкий час книгозбірні повинні спрямовувати свої зусилля на допомогу тим, хто стикається з тимчасовими труднощами, надаючи їм безкоштовну підтримку та бібліотечні послуги.

Так, до ЦБ ім. М. Островського записався Гусєв Валерій Мосянович, який проживав в м. Красний Луч Луганської області, пенсіонер-інвалід. Він читає фантастичну літературу, а ще цікавиться лікарськими рослинами, навіть зібрав матеріал для книги про лікарські рослини. Працівники бібліотеки навчають його комп'ютерній грамотності. А ще Валерій Мосянович любить відвідувати «Бібліотечний кіносалон», який щочетверга працює в читальному залі, де відбувається показ фільмів із серії «Обличчя української історії».

Завадський Микола Петрович, житель м. Лисичанськ Луганської області, працював викладачем гірничого технікуму. В нашому місті роботи поки що не знайшов, але до бібліотеки приходить із задоволенням, бо наші співробітники ознайомили його з палітрою бібліотечних послуг, часто запрошують відвідати різнопланові масові заходи. Він читає зарубіжну та історичну літературу, крім цього цікавиться нетрадиційними методами лікування.

При індивідуальній бесіді з Саух Оксаною Іванівною, яка проживала в м. Луганськ, бібліотечні працівники дізналися, що вона наша колега, працювала бібліотекарем. Зараз проживає у нашому місті у родичів і працює техпрацівником. Роботою задоволена, бо її земляки, які переселилися в різні міста, довгий час не можуть знайти собі роботу. Цікавиться фантастикою та класикою, часто користується послугами інноваційно-інформаційного центру, спілкується по скайпу зі своїми родичами і знайомими.

У приміщеннях бібліотек вивішені оголошення про волонтерів, які опікуються проблемами ВПО, надаються відповіді на індивідуальні запити. А ще ми тісно співпрацюємо з психологічною службою міста. Для переселенців спільно з цією службою організовували концерти співаків-бардів. Так, в березні в читальному залі ЦБ ім. М. Островського з музично-поетичною програмою «Боже! Храни наши крыши» виступив Дмитро Макляков.

Всі присутні дуже були задоволені виступом Віктора Пашника, який завітав у наше місто з Івано-Франківська. Він бандурист-бард, лауреат «Червоної рути-2006». Ці співаки приїхали підтримати людей, які опинилися у скруті через військовий конфлікт.

А ще бібліотекарі ЦБС організували акцію «Поділися з ближнім». Цією акцією працівники бібліотек намагалися залучити усіх небайдужих жителів міста до проблем

переселенців. Кожен мав змогу принести речі, предмети домашнього побуту та товари першої необхідності. Все, що приносили наші користувачі до бібліотек, працівники відправляли у волонтерські центри, з якими тісно співпрацюють.

У ЦБ ім. М. Островського діє клуб правових, морально-етичних та естетичних знань «Данко».

Одне із засідань клубу мало назву «Сенс життя і моє місце в ньому», проходило засідання у формі години спілкування. Зі вступним словом виступила бібліотекар Виноградова В., яка розповіла присутнім про найбільшу цінність – життя людини. На захід завітав

журналіст, громадський діяч, волонтер АТО Станіслав Гуменюк. Він сказав: «Життя кожного – це дорога, якою тільки йому призначено пройти. І якою буде ця дорога, залежить тільки від нас самих». А ще С. Гуменюк є художнім керівником гурту «Колесо», в якому співають дівчатка-переселенці з Донбасу, які залюбки дарували пісні нашим відвідувачам, розказували, як вони, переїхавши з місць війни, влаштувалися і охоче співають, як для жителів нашої області, так і для людей, які переселилися в наш регіон.

В бібліотеках нашої системи організовані виставки книг у формі книготерапії «Це Вам варто прочитати». На цих виставках книги, які працівники рекомендують читати людям, що приїхали із зони АТО.

Велика робота проводиться в дитячих бібліотеках з дітками, які переїхали з родинami до нашого міста зі Сходу. Працівники дитячої бібліотеки – філії №1 ім. Л. Українки не стоять осторонь їх проблем – провели свято для приїжджих діток «Коли тобі сумно – прийде на поміч дружба». Під час дійства діти гралися в ігри, відгадували загадки, відповідали на питання вікторини, малювали свого найкращого друга, переглядали улюблені мультфільми та брали участь у різноманітних тестах.

За допомогою звичайних квітів і гарних слів-компліментів, що дарували один одному по колу, усі присутні зібрали «Букет Дружби».

«Дерево міцне корінням, а людина – друзями», - говорить народна мудрість. Саме таке дерево «виростили» в бібліотеці, а листочками слугували стікери у формі дитячих долоньок, на яких діти писали кращі риси характеру, котрі повинні бути у справжніх друзів та приклеювали

їх на «Дерево Дружби».

Нещодавно в дитячій бібліотеці ім. Л. Українки відбулася бібліозустріч «Бібліотека – територія толерантності» для дітей-переселенців та учнів Ушомирської школи-інтернату. Ця категорія читачів дійсно потребує зараз всілякої допомоги і тема толерантності розкрила для них секрети, як поводити себе в тій чи іншій ситуації. Всі гуртом давали оцінку різким проявам агресії. А ще довідалися, що потрібно робити, щоб жити в мирі і злагоді та зберігати при цьому індивідуальність.

І у такий нелегкий час наші бібліотеки максимально відкриті для кожного, хто зіштовхується з труднощами. В інформаційних зонах бібліотек «Рука допомоги переселенцям» представлені адреси місць видачі гуманітарної допомоги, інформація щодо державної підтримки пенсіонерів, сімей з дітьми, інвалідів (тут представлена інформація про те, куди звертатись за допомогою та які документи потрібно мати).

Працівники міських бібліотек і надалі допомагатимуть ВПО, адже лише об'єднавши зусилля, ми зможемо разом допомогти тим, хто опинився в скрутній ситуації. Гаслом наших бібліотек ЦБС м. Коростень залишається – «Допомога переселенцям». Ми не байдужі до цих людей, кожний день намагаємось дарувати їм увагу та посмішки, бо наші бібліотеки є маленькими територіями добра до цих людей.

Коростишівський район

Бібліотека допомагає у роботі та дозвіллі

Сьогодні на території Коростишівського району проживає 507 вимушено переселених осіб, у т.ч. в місті – 260 осіб. Одним із перших завдань нашої бібліотеки було донесення інформації про надання бібліотечних послуг та запрошення їх до бібліотеки.

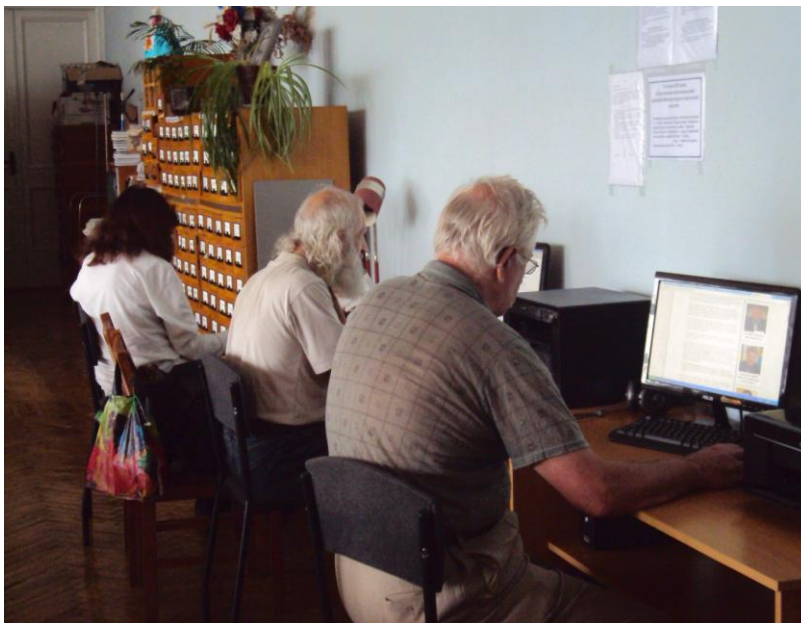
Станом на 01.07.2015 року районна бібліотека обслуговує близько 55 користувачів цієї категорії, яким надаються такі послуги:

- безкоштовне користування інтернет-центром
- копіювання та друк інформації
- користування Skype
- допомога у придбанні товарів
- замовлення квитків на потяг, автобуси, літак
- пошук близьких, отримання корисної інформації: адреси надання гуманітарної допомоги, оренда житла.

При першому візиті до бібліотеки ми працюємо з кожною особою індивідуально, знайомимо з бібліотекою, переліком бібліотечних послуг, наголошуючи на безкоштовності надання послуг, знайомимо з книжковим фондом та з переліком періодичних видань і розповідаємо про найближчі заходи, які відбудуться в бібліотеці та запрошуємо відвідати їх. Також надаємо інформацію про інфраструктуру нашого району, про найближчі заклади та їх послуги.

Індивідуальний підхід до читача з особливим статусом дає нам змогу дізнатися, чим цікавиться ця людина, що читала, і чи буде вона відвідувати наш заклад.

Серед читачів-переселенців нашої бібліотеки є журналісти, інженер-конструктор, програміст, пенсіонери, діти та безробітні. Наприклад: читач Рожкова В.Г. – журналіст за фахом, вже більше року щоденно користується інтернет-центром для професійної діяльності – пише статті

сільськогосподарської тематики і відправляє їх в редакції періодичних видань, за що отримує заробітну плату. Читач Воскобойніков І.В – інженер-конструктор також працює в інтернет-мережі над математичними розрахунками та технічним кресленням, за що отримує кошти. Читач Кравченко В.І. – програміст, працює над створенням нових програм і надає допомогу у володінні комп'ютерною грамотністю читачам – ВПО.

З великим задоволенням дітки ВПО відвідують дитячу бібліотеку та бібліотеку для юнацтва, де працюють клуби за інтересами: «Невтомні рученята» та «Коло корисного дозвілля». Щосереди проводяться майстер-класи з бісероплетіння, орігамі, виробів з солоного тіста тощо.

Бібліотекарі разом з іншими установами і організаціями міста збирають кошти та продукти, таким чином надають допомогу людям, які опинились в скрутній ситуації.

Новоград-Волинський район

Інформаційні послуги

на допомогу соціалізації переселенців

Працівники нашої бібліотеки проявляють свідому активність, спрямовану на підтримку вимушено переселених осіб.

На абонементі районної бібліотеки для дорослих читачів, які тимчасово проживають в нашому місті та районі, діють консультації щодо новинок літератури. У читальному залі з вимушено переміщеними особами проводяться бесіди про місцеву пресу, надається допомога у пошуку роботи через об'яви у місцевих газетах. Працівники нашої бібліотеки неодноразово надавали консультацію щодо розташування шкіл у нашому місті, наявності творчих гуртків і занять для школярів.

Через мережу Інтернет та соціальні мережі ми допомагаємо даній категорії читачів знайти родичів, які переїхали в інші міста України.

До Всесвітнього дня біженців у читальному залі районної бібліотеки для дорослих оформлено інформаційний дайджест «Біженці: міфи і реальність». Увазі відвідувачів представлено літературу про національні меншини в Україні,

українську діаспору у світі, інформаційні листи про статус біженця та виконання плану заходів щодо інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, в українське суспільство на період до 2020 року, а також статті з газет про долю українських громадян, які змушені були покинути свої домівки у зв'язку з конфліктом у Криму та на Донбасі.

Багато хто з чоловіків і батьків переселенців в даний час бере активну участь у подіях на Сході України разом з нашими земляками. Для їх родичів в нашій бібліотеці та усіх відвідувачів оформлено виставку про АТО та інформаційний куточок з телефонами Гарячої лінії АТО.

Незважаючи на ситуацію, що склалася, бібліотека разом з іншими установами культури намагається зробити все необхідне, щоб покращити життя кожній людині, яка вимушено покинула своє постійне місце проживання.

Черняхівський район

Влаштувати нове життя за допомогою бібліотек

Гостинно зустріли і в Черняхівському районі майже сто сімей переселенців. Дехто з них прибув до рідні та друзів, а більшість просто туди, де немає війни.

Одразу після подій в Криму до нашого району в с. Вільськ прибула родина Карамурзаєва Ельдара Аблянімовича (інвалід дитинства), дружина Ельвіра, дві доньки Вікторія та Євгенія, що навчаються у 8 та 6 класах місцевої школи I-III ст.

Громада села забезпечила родину всім необхідним. Ельдар знайшов роботу, працює продавцем в місцевому магазині, дружина вправна домогосподарка, готує на замовлення солодоші. В с. Вільськ проживає багато патріотично налаштованої молоді, яка виступила з ініціативою пофарбувати міст при в'їзді в село в синьо-жовті кольори. Одним із перших на суботник прибула у повному складі родина Карамурзаєвих. «Євгенія та Вікторія – активні читачки місцевої бібліотеки», - розповідає Надія Миколаївна Свірчевська, бібліотекар села. Прибули рік тому, одразу записались до бібліотеки, полюбують історичні романи, пригоди та фантастику. Наприклад, Вікторія вже прочитала романи Склярєнка «Святослав», «Володимир», Назарука «Роксоляна», читає твори Шевченка. Влітку займається додатково, щоб краще володіти українською мовою. Вікторія читає Стівенсона «Острів скарбів», «Чорна стріла», Д. Лондона «Біле ікло». Дівчата стали членами творчого об'єднання «Пролісок», створеного в бібліотеці, допомагають в роботі «Книжчиної лікарні». Будучи переселенцями, родина не відмовилась взяти участь ще в одній акції з ініціативи молоді села – збору коштів на спорудження пам'ятника Шевченку на місці знесеного Леніна, а також висадці квітів біля приміщення клубу та бібліотеки.

В с. Високе прибуло сім родин переселенців. Їх зустріли як щирих друзів. Висотчани допомогли з одягом, продуктами харчування, а, основне, з житлом. Бібліотекар Приступнюк Любов Василівна надала будинок своїх батьків родині Солоніченка Дмитра Миколайовича. Він знайшов і роботу, працює

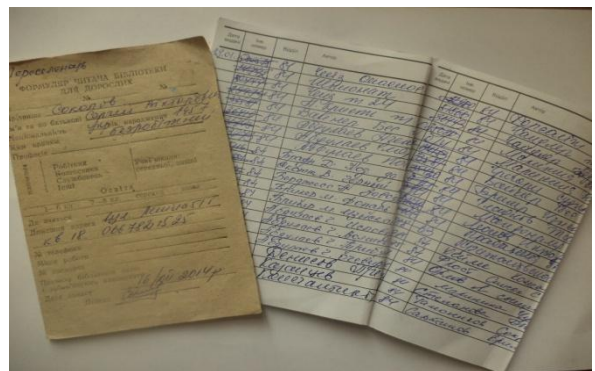
начальником Високівської сортодільниці. Дружина Тетяна Євгенівна доглядає трирічного сина Івана. Обжившись на новому місці, Солоніченки запросили в с. Високе своїх друзів, родину Іщенків, у яких троє малолітніх дітей. Вони винаймають будинок, діти відвідують дитячий садок. Бібліотекар постійно спілкується з родинами переселенців, їх дітьми, пропонує дитячі книжечки, батькам періодичні видання, дає поради щодо догляду за городом, адже міські жителі важко звикають до сільського життя. В бібліотеці є список всіх переселенців, бібліотекар фіксує їх звернення та виконання запитів.

Щиро зустріла нових жителів і громада смт Головино. Це родини Грек Ірини Юріївни, Міська Іллі Миколайовича, Воробйової Тетяни Олексіївни. Їм допомогли знайти житло, діти ходять в дитячий садочок. Бібліотекар Гоцька Оксана Григорівна організувала свято знайомства з новенькими в дитячому садочку «У колі друзів», допомагає дітям та дорослим в спілкуванні, підготувала книжкові полицки «Знайомтесь, Черняхівщина» та «Новини преси».

ТПО проживають в селах Дівочки, Ксаверівка, Осники, Очеретянка, Мала Горбаша, Троковичі та ін.

Найбільше родин прибуло в Черняхів. Районна бібліотека підготувалась до спілкування з ними. До послуг користувачів з числа ТПО безкоштовний доступ до мережі Інтернет, підбірки статей із періодичних видань, що стосуються подій в зоні АТО, стенд «Влада інформує», де розміщено графіки прийому громадян органами районної та обласної влади, підбірка «Нове в законодавстві України» і т.д.

Серед користувачів районної бібліотеки з числа переселенців найактивнішим є Сергій Вікторович Соколов. Він навідується до бібліотеки майже щотижня, бере книги не лише для себе, а й для свого батька, який проживає разом з ним. Сергій Вікторович любить читати книги про героїв визвольної боротьби українського народу та історичні романи. Про його активність розповідає формуляр.

В січні 2015 року для бібліотечних працівників району методичний кабінет провів годину інформації + тренінг «Бібліотеки як центри підтримки громади в умовах воєнної загрози, робота з ВПО та родинами мобілізованих».

В програмі:

1. «Законодавство України про ВПО та особливості роботи з ними та родинами мобілізованих» – начальник управління юстиції М.М. Сахненко

2. «Психологічні особливості роботи з дітьми ВПО та дітьми мобілізованих. Завдання бібліотек» – методист по роботі з дітьми А.С. Владимирська

3. «Соціальний статус переселенців «Хто вони і що ми знаємо про них» - начальник управління праці та соціального захисту населення Я.В. Зіневич

4. Що наша бібліотека може запропонувати переселенцям (обмін досвідом)

5. Моделювання ситуацій з запропонованої теми:

- переселенець на прийомі у начальника управління праці та соціального захисту населення
- переселенець завітав до бібліотеки
- індивідуальна робота з дитиною-переселенцем, з метою вивчення читацьких інтересів та творчих нахилів.

Ще один активний читач – Олександр Олександрович Єфімович. Він як переселенець проживає в селі, де в маленькій бібліотеці прочитав всі цікаві книги, а тепер є користувачем районної. Подібних прикладів можна навести багато.

Звичайно, багато з тих, хто приїхав на Черняхівщину, вже повернулись додому або знайшли інше місце для проживання. Цей процес триває, стали цифру даної категорії людей визначити важко, але хочеться вірити, що завдяки моральній, психологічній, юридичній, матеріальній підтримці наших громад, у них залишиться позитивне враження про наш край.

Поява внутрішньо переміщених осіб – трагічний момент для країни. Вона несе із собою проблеми, які потрібно вирішувати на системному рівні, а в разі неспроможності це зробити – стає довготерміновою. Однак слід пам'ятати, що у внутрішніх переселенців життя триває, а у деяких – починається. Від наших, спільних із ними, зусиль, у тому числі від роботи бібліотекарів, залежить, наскільки гідним, реалізованим, безпечним і повним воно буде. Не будьмо байдужими, подаруємо їм трохи своєї уваги і посмішку і наші бібліотеки неодмінно стануть ще однією маленькою територією добра!

Зміст

Вступ	1
<i>Андрушівський район</i>	
Стати своїми в громаді	1
<i>Брусилівський район</i>	
Послуги переселенцям	4
<i>Ємільчинський район</i>	
Не стояти осторонь	6
<i>місто Житомир</i>	
Бібліотека допомагає, консультує, розважає	9
<i>Житомирський район</i>	
Допоможемо громадою	11
<i>Коростень</i>	
Друзів знаходять у бібліотеці	11
<i>Коростишівський район</i>	
Бібліотека допомагає у роботі та дозвіллі	15
<i>Новоград-Волинський район</i>	
Інформаційні послуги на допомогу соціалізації переселенців	16
<i>Черняхівський район</i>	
Влаштувати нове життя за допомогою бібліотек	18

Укладач
Редакція
Комп'ютерний набір
Відповідальна за випуск

О.В. Костюченко
Г.Й. Врублевська
О.В. Костюченко
Н.А. Карплюк